

Nieuwsbrief 62, mei 2023

Abonnees: 530

Platform Militaire Historie Ede

Lezing Stichting Hulphond Nederland,

Erewacht Mausoleum, In vogelvlucht: WFC/Parklaan

Bezoek Hist. Collectie Grondgebonden Luchtverdediging

Gastles Veldhuizerschool, VOC Ede bezoekt NVBL

BFT Karel Doorman Fonds, Koningsdag 2023

Sponsor in the spotlight, Nieuwe aanwinsten

Op de korrel: de digitale restauratie

Foto's Louise de Colignyschool

Beste abonnees,

We hebben het Algemeen Bestuur van het Karel Doormanfonds een mooie Pegasusdag kunnen bezorgen en dat geeft een tevreden gevoel. Zij ondersteunen immers onze Veteranenactiviteiten en hebben ook een bijdrage geleverd bij de aankoop van de Engelse stenguns die we nodig hebben om in vol ornaat de herdenking bij het Mausoleum luister bij te zetten. De Gemeente Ede heeft de helft van de benodigde geldmiddelen ter beschikking gesteld en de sponsorbijdragen van Bouwbedrijf Kreeft, Monuta, en Eem- en Vallei Taxaties maakten het bedrag compleet. Met de vers gestreken overalls kunnen we op 4 mei a.s. een complete erewacht verzorgen en daarmee weer uitdrukking geven aan de doelstellingen van ons Platform Militaire Historie Ede.

Maarten van Hezik
Voorzitter

Lezing Stichting Hulphond Nederland

Op initiatief van een van onze vrijwilligers organiseert het platform op dinsdag 23 mei a.s. in de Smederij een lezing over de Stichting Hulphond Nederland.

Gast spreker Robert van der Holst zal samen met zijn trouwe viervoeter aanwezig zijn om zijn verhaal met u te delen. Robert is getrouwd, vader en veteraan. Niets aan de hand zo op het eerste gezicht, maar Robert heeft ook een posttraumatische stressstoornis (PTSS). Deze avond zal hij daar meer over vertellen en ook zijn buddyhond aan u voorstellen.

Hulphonden zijn professioneel opgeleide honden die mensen met een beperking meer vrijheid en een zelfstandiger leven geven. Denk hierbij aan mensen met een visuele of lichamelijke handicap en chronisch zieken. De hond kan ook fungeren als metgezel voor tieners en volwassenen. De bekendste hulphond is de blindengeleidehond, maar er zijn veel meer soorten hulp- en assistentiehonden. Deze avond hoort u er meer over.

Bij deze lezing vragen wij een bijdrage van 5 euro, die het platform in zijn geheel zal doneren aan deze stichting. De lezing begint om 19.30 uur. Aanmelden kan door een berichtje te sturen naar ons infoadres: info@PlatformMHE.nl

Erewacht Mausoleum

Direct na de bevrijding van Ede op 17 april 1945 wordt door het inmiddels voormalig verzet gewerkt aan een monument voor de gevallen kameraden. Het wordt het Heldenmonument genoemd. De dan nog in Ede gelegeerde Canadese troepen worden bij de bouw betrokken. In november 1945, wanneer de militairen teruggaan naar Canada, is het Heldenmonument voor een groot deel gereed.

Op de Paasberg, het hoogste punt van Ede met een prachtig uitzicht over de oude dorpskern en de kerk, is een Mausoleum gebouwd. In dit Mausoleum zijn in twee rijen boven elkaar veertig grafnissen aangebracht. Op de sluitplaten daarvan staan de gesneuvelde verzetsstrijders vermeld. Er blijken vierenveertig namen te zijn, dus sommige platen bevatten twee namen.

Bovenlangs de muur staat de tekst: GESTEUND DOOR HET RECHT STREDEN ZIJ VOOR DE VRIJHEID. Aan de rechterzijde wordt de muur begrenst door een kolom. Op de voorzijde komt een tekst en bovenop zal een beeldhouwwerk worden geplaatst.

In december 1945 vinden de eerste bijzettingen plaats. Op 12 december 1945 wordt het Mausoleum met de plechtige bijzetting van verzetsman adjudant Van Vark officieel in gebruik genomen. Niet elke verzetsman wordt bijgezet. Van sommigen is de begraafplaats onbekend, bij anderen geeft de familie aan de voorkeur te hebben voor een eigen graf. Er rusten inmiddels dertig mensen in het Mausoleum. In 1947 wordt in het bijzijn van prins Bernhard het beeld van de liggende man onthuld. Hiermee is het Mausoleum gereed. Het voor de bouw benodigde geld is afkomstig van de Edese bevolking. Er wordt zo veel gedoneerd dat er na de bouw nog geld over is. Het Mausoleumcomité blijft daarom bestaan tot 1960. Dan wordt het laatste geld gebruikt voor een gedenkzuil voor gesneuvelde militairen bij het Mausoleum, en een Airborne Monument op de Ginkelse Heide. Het comité wordt daarna opgeheven.

Een paar jaar daarvoor komt de bekende Edese verzetsman 'Snor' Top, ([Gerrit van de Top](#)) met een plan. Hij weet dat er nog geld over is en schrijft in 1952 een brief aan het Mausoleumcomité waarin hij voorstelt dit te besteden aan de erewacht. Hij noemt dit dan nog de dodenwacht. Het geld zou op deze manier gebruikt worden voor het doel dat de gevers voor ogen hadden: het eren van de nagedachtenis van hen die hun leven hebben gegeven tijdens de oorlog. Om dit te begrijpen moeten we even terug in de tijd. Tot 1950 wordt tijdens de jaarlijkse herdenking op 4 mei de erewacht verzorgd door militairen van het Edese garnizoen. Hieronder bevinden zich meerdere oud-verzetsmensen. Het commando wordt gevoerd door verzetsman majoor C. van Tijen. Maar veel andere Edese verzetsmensen kunnen er niet bij zijn omdat zij tussen 1945 en 1950 zijn uitgezonden naar Nederlands-Indië. Op initiatief van hun districtscommandant, Derk 'Bill' Wildeboer, verzorgt vanaf 1951 het voormalig verzet de erewacht bij het Mausoleum. Aanvankelijk in hun eigen burgerkleding, maar dat ziet er wat slordig uit. Vandaar het plan van 'Snor' Top (foto).

In zijn brief stelt Van de Top voor om van het overgebleven geld kleding (blauwe overalls) en oranje armbanden te kopen, om zo tot een uniform geheel te komen voor de erewacht. Een deel van het geld zal daarnaast moeten worden belegd, zodat met het rendement in de toekomst leden van de erewacht die hiervoor hun werk moeten verzuimen, gecompenseerd kunnen worden. De helmen, riemen en stenguns zullen van het Ministerie van Oorlog overgenomen moeten worden. Op deze manier zal de erewacht niet meer afhankelijk zijn van de militaire autoriteiten ter plaatse. Het plan wordt slechts gedeeltelijk uitgevoerd. Bij firma Van de Weerd worden tien overalls aangeschaft. Een schenking vanuit het Ministerie van Oorlog vindt niet plaats. Wel worden er voor de herdenkingen steeds helmen, riemen en wapens in bruikleen gegeven. Vanaf die tijd bestaat de erewacht uit voormalig verzetsmensen die bij het Mausoleum staan

aangetreden in het tenue van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten: blauwe overall, oranje armband, koppelriem, helm en stengun. Ze staan daar niet alleen op 4 mei (de hele dag!). Ook op de sterfdag van de verzetsmensen die op het Mausoleum staan vermeld staat er een lid van de Erewacht aangetreden.

In diezelfde brief voorziet Van de Top in de verre toekomst problemen met de bemensing van de erewacht. Jongeren zullen het moeten overnemen, en die zullen wellicht een onkostenvergoeding moeten krijgen. Vandaar zijn voorstel een deel van het geld te beleggen en van het rendement deze vergoedingen te betalen. Dat deel van zijn plan wordt echter niet overgenomen. Met het realiseren van het monument op de Ginkel en de gedenkzuil bij het Mausoleum is in 1960 het geld op. De voorspelling dat in de toekomst de verzetsmensen te oud zullen zijn om nog de erewacht te verzorgen komt uit. Jongeren moeten deze traditie voortzetten. De Edese afdeling van het Korps Nationale Reserve (NATRES) neemt daarom in de jaren '80 deze eervolle taak over. Zij vormen de erewacht in hun nette militaire tenue. Daarmee is de erewacht gered, maar blijft zij afhankelijk van de medewerking van het Ministerie van Defensie.

Op 13 april 2016 komt er onverwacht een kink in de kabel. De commandant van het Edese NATRES-peloton krijgt van hogerhand de mededeling dat hij met zijn personeel niet meer in militair uniform de erewacht mag verzorgen. Ook al is dit onbetaald en zonder enige vergoeding. Dit is een landelijk besluit vanwege de bezuinigingen. Defensie richt zich op haar kerntaken. Ondersteuning van lokale autoriteiten bij herdenkingen hoort daar niet bij. Dat mag alleen nog op de Dam en op de Grebbeberg. Omdat mensen bij militairen in uniform het verschil niet zouden kunnen zien tussen vrijwillig of betaald, wordt alle medewerking in uniform verboden. Dit besluit levert zowel binnen als buiten defensie veel protest en onbegrip op.

Deze mededeling komt slechts drie weken voor de herdenking. Er is nauwelijks tijd om te reageren. Door de werkgroep 4 mei van de gemeente Ede wordt er snel overlegd. De militairen van de NATRES zijn zonder uitzondering nog steeds bereid om mee te werken. In een niet-militair tenue zou dat kunnen, maar in burger is wel erg slordig. Er leeft al langer een plan om de erewacht te kleden in het tenue van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten, zoals het ooit was. Dat plan zal nu versneld worden uitgevoerd. Daarvoor moeten met spoed overalls worden aangeschaft en oranje armbanden worden aangemaakt. Burgemeester van der Knaap is bereid de kosten hiervoor voor rekening van de gemeente Ede te laten komen. Een lid van het Platform Militaire Historie Ede, Gerard Gijsbertsen, blijkt over voldoende vooroorlogse Nederlandse zwarte helmen te beschikken. Het lukt om op tijd de overalls en armbanden te bestellen en te ontvangen. In totaal 20 stuks, om voldoende keus in maatvoering te hebben. Allerlei riemen worden bij elkaar geschraapt om de boel compleet te maken. Daarmee is voor dat jaar de erewacht veilig gesteld. Wapens zijn lastiger. Er is geen budget om deze te huren, maar het lukt om deze in bruikleen te krijgen van Defensie. Binnen drie weken is alles rond, waardoor de erewacht vanaf 2016 er weer bijstaat zoals door 'Bill' Wildeboer en 'Snor' Top ooit is voorzien.

Een jaar later heeft de erewacht ook nette vooroorlogse riemen. De helmen zijn nog steeds in bruikleen. De wapens kunnen ieder jaar worden geleend bij defensie, maar het is niet duidelijk hoe lang dit nog kan. Om helemaal onafhankelijk te zijn, en de erewacht tot in lengte van dagen te kunnen voortzetten, is het belangrijk dat alles in eigendom komt van de gemeente Ede. Op dat moment zijn er echter geen stenguns in het gewenste aantal te verkrijgen. Er doet zich dan echter een unieke mogelijkheid voor. Het enige landelijke verhuurbedrijf voor uniformen en wapens (voor films e.d.) gaat in 2022 stoppen met de wapenafdeling. Zij beschikken over net voldoende vuurwapens voor de erewacht in Ede en zijn bereid om deze tegen kostprijs over te dragen. Ook aan alle juridische en wettelijke voorwaarden wordt voldaan, zodat overname en gebruik mogelijk is. Vele sponsors dragen bij aan de financiering van dit project, waaronder de gemeente Ede, het Karel Doorman Fonds en het bedrijfsleven (Bouwbedrijf Kreeft, Monuta, en Eem- en Vallei Taxaties).

Sinds de brief van 13 april 2016 zijn we inmiddels zeven jaar verder. Jaarlijks staat de erewacht er op 4 mei keurig bij. Foto's van de erewacht bij het Mausoleum in Ede verschijnen op landelijke media en fora. Alle materiaal van de erewacht is nu in eigendom van de gemeente Ede. Na de herdenking worden de overalls door zorg van het Platform Militaire Historie Ede gewassen en gestreken en daarna samen met de overige uitrusting zorgvuldig opgeslagen. Zo kunnen we de gevallen helden op passende wijze blijven eren en het belang van vrede en vrijheid tot in de verre toekomst uitdragen. Het plan van 'Snor' Top en 'Bill' Wildeboer is na 70 jaar volledig uitgevoerd!

In vogelvlucht: World Food Center en Parklaan

Het platform heeft luchtopnames ontvangen van het voormalige kazerneterrein rondom de Prins Mauritskazerne in Ede. De beelden tonen in vogelvlucht de locaties waar het WFC en de Parklaan worden aangelegd. Het betreffen opnames van een jaar geleden, uit maart 2022. U kunt de beelden bekijken door op onderstaande foto te klikken.

Bezoek Historische Collectie Grondgebonden Luchtverdediging

Op donderdag 20 april jl. bracht het platform een bezoek aan het voormalig Luchtdoelartilleriemuseum Ede, dat nu is ondergebracht op de luitenant-generaal Bestkazerne in de Peel. De collectie van het museum is daar samengevoegd met de collectie van de geleide wapens van de luchtmacht onder de naam Historische Collectie Grondgebonden Luchtverdediging.

Na de ontvangst en korte introductie werden de platformleden rondgeleid door een bijzonder fraaie museumopstelling. Bij menig vrijwilliger bracht het weerzien van de collectie dierbare herkenning terug. Na het nuttigen van een smakelijke lunch in de militaire eetzaal werden de leden vervolgens uitgenodigd om een kijkje te nemen bij de nieuwe stinger-trainer, de vervanger van de bij veel Edenaren bekende stingerbol nabij het station Ede-Wageningen. Hoewel er uiterlijke verschillen zijn, blijkt de werking nog vrijwel identiek. Een aantal leden mocht met de stinger een vliegtuig uit de lucht proberen te schieten, maar dat verliep niet bij iedereen even succesvol. 😊

Gastles Veldhuizerschool Ede

Op woensdag 12 april jl. brachten vrijwilligers van het platform een bezoek aan de Veldhuizerschool in Ede. Op het programma stond een les geschiedenis over de Tweede Wereldoorlog. De leerkracht van groep 6 had het platform gevraagd om de kinderen iets te komen vertellen over de gebeurtenissen op de Ginkelse Heide op 17 en 18 september 1944. Vrijwilligers Cor Landman en Gerrit Hammink gaven hier graag gehoor aan en gingen gekleed als Britse militair bij de leerlingen op bezoek.

Precies op het moment dat juf Lianne vertelde dat er twee militairen zouden langskomen, ging de deur open en liepen Cor en Gerrit in vol ornaat en met parachutes onder de arm het klaslokaal binnen. Cor ging hierbij gekleed als een parachutist van de 4e parachutistenbrigade en Gerrit als soldaat van de KOSB. Na het verhaal over Market Garden en de gevechten op en rondom de Ginkelse hei, kreeg de juf een parachute omgehangen en werd de werking van de 'klok' uitgelegd. De kinderen reageerden enthousiast en stelden tijdens de les veel vragen. Als toegift kregen ze vervolgens buiten op het schoolplein nog een lesje in het exerceren en werden er verschillende militaire commando's doorgenomen, zoals 'geef acht' en 'plaats rust'. Het werd zo een leuke en leerzame gastles waarbij we als platform de jeugd iets hebben kunnen meegeven van het militaire verleden van Ede.

VOC Ede bezoekt NVBL en Ereveld Loenen

Op 12 april jl. bezocht het VOC Ede met een twintigtal van haar leden de Nationale Veteranen-begraafplaats Loenen. Na een introductie door Fred Sothewes en een rondleiding door Sebastiaan Vonk, werden de graven op de veteranenbegraafplaats bezocht. Hierbij hebben de Edese veteranen een bloemengroet gebracht bij adjudant Fokkens, een Edese veteraan die bijna twee jaar geleden is overleden en hier begraven ligt. Aansluitend werd onder leiding van een tweetal rondleiders het Ereveld bezocht.

De indrukwekkende [bijeenkomst in Loenen](#) werd op een passende wijze afgesloten in het fraaie thuishonk van de Edese veteranen, De Smederij in Ede. Hier werd hen door Gerrit en Lucia een meer dan voortreffelijke maaltijd opgediend.

Battlefieldtour Karel Doorman Fonds

Op zaterdag 29 april ontving het platform in de Smederij de bestuursleden van het Karel Doorman Fonds. Dit bijzonder actieve en zelfstandig steunfonds voor (oud)marinepersoneel en hun gezinsleden heeft nog altijd een nazaat van de naamgever in haar midden. Zo was in De Smederij de kleindochter van Schout bij Nacht Karel Doorman aanwezig.

Platformvoorzitter Maarten van Hezik heette het gezelschap van harte welkom en gaf uitleg over het VOC Ede, het Platform Militaire Historie Ede en het Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede. Ook wees hij op de mooi gerestaureerde kazernesgebouwen, waaronder onze eigen Smederij en kon hij melden dat de actie voor de uitrusting van de erewacht, waaraan het fonds heeft bijgedragen, inmiddels positief is afgerond.

Na deze introductie stond er een battlefieldtour op het programma. Het gezelschap kreeg hieraan voorafgaand uitleg over de Slag om Arnhem en operatie Pegasus. Met twee oude legervoertuigen werd de groep vervolgens langs een aantal voor deze operatie belangrijke plaatsen gereden. Gidsen van het platform reden met hen mee en gaven op locatie uitleg over het verloop van de ontsnappingstocht. Bij Nol in 't Bos werd geluncht, waarna de tour te voet verder ging tot aan de Rijn (foto). Aan het eind van de wandeling wachtten de militaire voertuigen en een heerlijke bak thee het gezelschap weer op.

Foto: Ronald van Riet

Door het Fonds zijn na afloop van de tour bloemen gelegd bij het Mausoleum en bij het monument voor de militaire gevallen, afkomstig uit de gemeente Ede. Op dit monument staan negen personen van de Koninklijke Marine en twee personen van de Koopvaardij (in de oorlogsjaren gemilitariseerd) vermeld, de doelgroep van het Karel Doorman Fonds.

Koningsdag 2023

Onderstaande foto ontvingen wij van het VOC Ede. De Edese Veteranen namen op Koningsdag in Harskamp deel aan de Buitengewone Vlaggenparade.

Het Buurtcomité Prins Mauritskazerne opende op 27 april in samenwerking met het Platform Militaire Historie Ede de Edese Koningsdag door samen met kinderen uit de wijk bij De Smederij de vlag te hijsen. Een leuk initiatief waar we graag medewerking aan hebben verleend. Het VOC-Ede verzorgde oranjebitter en speciale Friese oranjekoek. Om half 10 werd samen met de veteranen de vlag gehesen en het Wilhelmus ten gehore gebracht. Na het ronddelen van de koek en het uitbrengen van een toast op Zijne Majesteit de Koning begonnen de kinderen aan een tocht met versierde fietsen over het kazerneterrein. Wat ons betreft een geslaagde samenwerking en voor herhaling vatbaar.

Sponsor in the spotlight

We spreken met Henk Valk, eigenaar van Eem- en Vallei Taxaties dat zich bezighoudt met het taxeren van woningen.

Wat is de geschiedenis van uw organisatie en wat zijn de kernactiviteiten?

Eem en Vallei Taxaties is in augustus 2022 van start gegaan. Ik wil na 20 jaar aannemer en 20 jaar makelaar te zijn geweest alle "kennis van ervaring" opgedaan in die 40 jaar inzetten om gedegen taxatierapporten te maken van woonhuizen en appartementen.

Waarin onderscheidt u zich van andere, soortgelijke organisaties?

Eem en Vallei taxaties onderscheidt zich op meerdere vlakken.

- Ten eerste de snelheid: binnen 3 dagen ontvangt de klant een rapport per e-mail.
- Ten tweede, door de bouwkundige achtergrond is het een zeer gedegen rapport, met oog voor onderhoud en duurzaamheid.
- Ten derde, Eem en Vallei kan geheel onafhankelijk werken. Er wordt alleen getaxeerd en er is dus geen belangenverstremgeling door een gelijktijdige verkoop van de woning.

Wat is de band met Ede en haar (militaire) historie?

De band met Ede is met name het fijne wonen op loopafstand van bos en heide. Militaire historie heeft in het algemeen mijn belangstelling, daar waar het gaat over "Herdenken voorkomt vergeten". De inmiddels ontstane belangstelling voor de militaire historie rondom Ede wordt jaarlijks gevoed door de vele herdenkingspunten die wij zien tijdens de wandelingen die wij maken en natuurlijk door het geweldig jaarlijkse Airborne-evenement op de heide.

Hoe hebt u het Platform Militaire Historie Ede leren kennen?

Mijn zwager Arjan Ros is één van de mensen die daar actief is en verder via de marktkraam op de heide.

Wat heeft u bewogen de uitrusting van de Edese erewacht te sponsoren?

Dodenherdenking maakt in het algemeen altijd een diepe indruk op mij. De entourage is daarbij van groot belang. Nu kan dit voor Ede worden hersteld, dat vind ik mooi!

Zijn er nog punten die u het Platform Militaire Historie zou willen meegeven?

Probeer de jeugd te ontmoeten en aan te spreken in het mooie werk dat door het platform wordt verricht. Zoals hierboven opgemerkt, en zoals recent in de landelijk bladen te zien was, neemt de kennis van de gebeurtenissen tijdens de wereldoorlogen af. Nogmaals: "Herdenken voorkomt vergeten".

Nieuwe aanwinsten

Het Oorlogs- en Garnizoensmuseum heeft weer een aantal mooie aanwinsten mogen ontvangen:

- Trenchart drie stuks aanstekers (messing)
- Trenchart armband en broche Duits (messing verguld)

- Replica Britse parachutisten beenzak (legbag)

Het betreft een uitrustingsstuk dat tijdens de dropping op 18 september 1944 op de Ginkelse heide veelvuldig is gebruikt. Deze replica is gemaakt door Pegasus Militaria in Engeland.

Het materiaal dat hiervoor is gebruikt bestaat uit:

- Canvas van een Engels veldbed uit 1941.
- Vooroorlogse sluitingen, alsmede een originele quick release haak.
- Touwen van hennep.

De kaki-kleurige beenzak heeft een voorgevormde bodem met een holte voor de voet. Hierdoor is de parachutist in staat om te lopen naar en van het vliegtuig terwijl de achterkant van de tas aan zijn onderbeen zit vastgebonden. De beenbanden zijn verstelbaar en kunnen worden ontkoppeld door aan een lint te trekken. Hierdoor komt de zak direct los van het onderbeen. De verbindingstukken zijn afgeschemd met een klep, zodat de zak niet per abuis gelost kan worden.

Wanneer de parachutist stabiel in de lucht hangt kan hij de zak ontkoppelen en aan een touw van 20 ft (6 meter) rustig naar beneden laten zakken. Bij de landing raakt de zware zak als eerste de grond, zodat de militair zelf minder zwaar is als hij op de grond terecht komt.

De voorkant van de beenzak is voorzien van ogen waardoorheen een hennepouw is geregend. Na de landing kan zo, na het lostrekken van het touw, de beenzak eenvoudig helemaal tot aan de bodem worden geopend. De beenzak is geschikt voor maximaal 100 lbs (45 kg).

Wat zat er zoal in?

Alle speciale uitrustingsstukken die de militair nodig had voor zijn missie, denk hierbij aan een radio, anti-tankwapens (PIAT), mortieren en munitie voor direct gebruik. Door het gebruik van de beenzak waren parachutisten gelijk inzetbaar en minder afhankelijk van de afgeworpen droppingscontainers met wapens en voorraden.

De beenzak maakt vanaf heden onderdeel uit van de vaste expositie in De Smederij en kan daar worden bekeken.

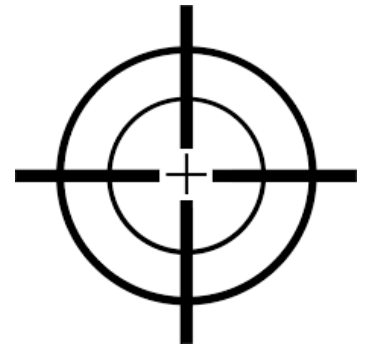

Op de korrel: de digitale restauratie

Een kijkje achter de schermen bij het Platform Militaire Historie Ede.

In deze editie richt ik het vizier op een project waar ikzelf al een poosje aan werk: het digitaal restaureren van een oude groepsfoto. In de nieuwsbrief van februari 2020 berichtte ik over de ontdekking van een rouline-foto uit de beginjaren dertig van de vorige eeuw. Op deze historische plaat, van bijna een meter lengte, staat het voltallige 4e Regiment Veldartillerie opgesteld voor de Van Essenkazerne in Ede. In een binnenkort te verschijnen 'Historische Special', zal ik nog uitgebreid verslag doen van het bijzondere verhaal dat achter deze foto schuilgaat. In deze nieuwsbrief wil ik iets meer vertellen over de digitale restauratie van deze contactafdruk, die in de loop der tijd wel flink beschadigd is geraakt.

De afdruk heb ik op 600 dpi gedigitaliseerd, meet maar liefst 4.700 bij 22.000 pixels en is 600MB groot. Door deze hoge resolutie zijn de vele krassen en andere beschadigingen goed zichtbaar en konden ze in ruim honderd uur nauwkeurig worden weggewerkt. De voor Ede unieke plaat is nu weer toonbaar en voor de toekomst veiliggesteld. Het had misschien wel wat sneller gekund, maar bij het op groot formaat afdrukken worden herstelfouten uitvergroot en goed zichtbaar. Dat heb ik zoveel mogelijk willen voorkomen. Een extra uitdaging daarbij waren de vele krassen die gezichten ernstig hebben beschadigd. In enkele gevallen waren ze zelfs compleet verdwenen, doordat er in het verleden op de afdruk aanwezig plakband is verwijderd. Het zo natuurgetrouw mogelijk reconstrueren van deze gezichten heeft veel extra tijd gekost. Van deze restauratie heb ik ook een filmpje gemaakt, zodat u kunt zien hoe ik tewerk ben gegaan. Deze videomontage heeft me nog eens dertig uur extra gekost. Al met al was het dus een tijdrovende klus.

Het platform ontvangt regelmatig verzoeken of historische foto's die zij in bezit heeft, mogen worden gebruikt. Indien het platform daartoe gerechtigd is, ontvangt de aanvrager meestal een digitaal bestand dat zelf kan worden verwerkt of uitgeprint. De geresatureerde versie van deze rouline-foto heeft door de vele uren die eraan zijn besteed nu een aanzienlijke meerwaarde gekregen. Als vrijwilliger/restaurateur vraag ik me nu af of het vrijgeven van deze groepsfoto ook vanzelfsprekend is. Want wie is nu eigenlijk de eigenaar van dit herstelde bestand en hoe zit het met het auteursrecht?

Het bedrijf dat de foto heeft gemaakt bestaat niet meer en het is onbekend wie de maker is. Indien de maker een zelfstandige ondernemer is, dan bezit hij het auteursrecht. Erfgenamen behouden het auteursrecht tot 70 jaar na zijn overlijden. Hierna vervalt het en kan de foto rechtenvrij worden verspreid. Indien de maker in loondienst is, dan bezit het fotobedrijf de rechten, tot 70 jaar na de eerste publicatie.

De foto is tussen 1930 en 1935 gemaakt door een Amsterdams fotobedrijf dat zich gespecialiseerd had in het maken van rouline-foto's. Hoewel veel fotografen toen ook al zelfstandig werkten, mogen we er in dit geval vanuit gaan dat de maker van deze foto speciaal door het bedrijf was opgeleid en daarom in loondienst was. Dit betekent dat het auteursrecht tussen 2000 en 2005 is vervallen.

Personen die op een foto staan afgebeeld, kunnen zich soms beroepen op het zogenaamde portretrecht. Of dat hier ook het geval is, wil ik bewaren voor een volgende nieuwsbrief.

Het filmpje draagt de naam '**Hersteld Verleden**' en is gemonteerd op de Artilleriemars van S. van der Poort. U kunt het bekijken door op de afbeelding te klikken.

Rouline-foto Hersteld verleden.mp4

Wouter van den Berg

Foto's Louise de Colignyschool

Onderstaande foto's ontvingen wij van de Louise de Colignyschool na hun bezoek op 4 april 2023 aan het Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede, waarvoor hartelijk dank!

Sponsors

Ede en omgeving worden jaarlijks door vele tienduizenden mensen bezocht. Veel van deze bezoeken zijn gerelateerd aan het militaire verleden van Ede. Het Platform Militaire Historie Ede is binnen de gemeente Ede het aanspreekpunt voor zaken die de militaire historie van Ede betreffen en heeft zich ten doel gesteld om dit bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. Uw steun is hierbij van harte welkom.

[Lees meer . .](#)

De activiteiten van het platform worden ondersteund door:

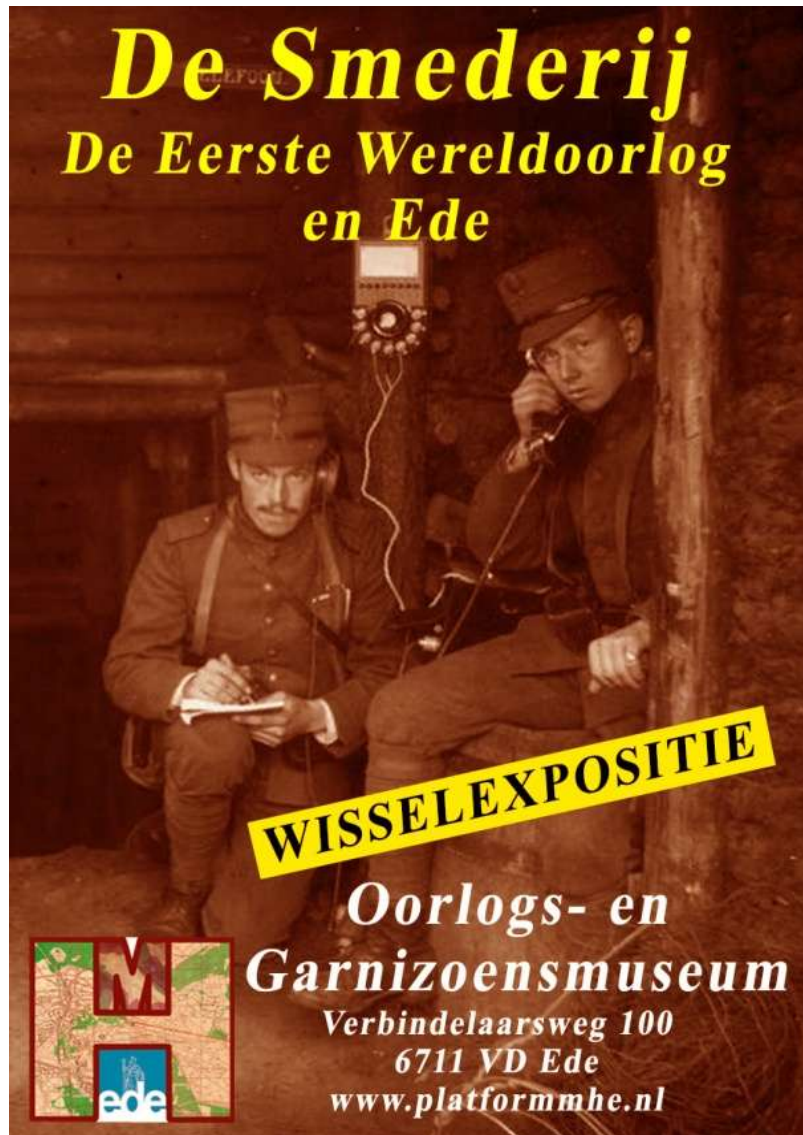
expert team **Monuta**

Agenda mei 2023

- 04/05 Dodenherdenking Mausoleum Ede
- 05/05 Bevrijdingsdag
- 10/05 Herdenking Zuid-Ginkel
- 17/05 Koffieochtend oud-docenten Verbindingsdienst
- 17/05 Kazernewandeling Smaakpark

- Nu te zien:

De wisselexpositie over de Eerste Wereldoorlog en Ede is gratis te bezoeken op woensdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur en op elke laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur.

Adres: De Smederij, Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.034860, 5.673670](https://www.google.com/maps/place/52.034860,5.673670)

XON-reportage

René Hazeleger van XON bezocht de opening van onze expositie en maakte er een fraaie reportage van. U kunt het verslag bekijken op YouTube: [Expositie 'De eerste Wereldoorlog in Ede'](#)

Platform Militaire Historie Ede

Contact: info@platformmhe.nl

Website: www.platformmhe.nl

Facebook: www.facebook.com

Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede 'De Smederij'

Adres: Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)

Contact: info@platformmhe.nl

Openingstijden: woensdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur

en op elke laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur.

VOC Ede

Edese veteranen, oud-militairen en partners zijn van harte welkom in het ontmoetingscentrum De Smederij. Onder het genot van een hapje en drankje is het een plek voor ontmoeting, gezelligheid en saamhorigheid.

Adres: De Smederij, Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)

Contactpersoon: Albert van Dijk (a.vandijk@platformmhe.nl)

Openingstijden: elke tweede woensdag en elke laatste vrijdag van de maand van 16.00-20.00 uur.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform Militaire Historie Ede, onder redactie van Gerard Gijsbertsen en Wouter van den Berg. Deze nieuwsbrief verschijnt alleen wanneer hier aanleiding voor is. De nieuwsbrieven worden toegezonden aan alle bij het PMHE geregistreerde e-mailadressen. Mocht u geen prijs meer stellen op verdere ontvangst dan kunt u met een bericht aan info@platformmhe.nl verzoeken de toezending te stoppen. Mocht u zelf ideeën hebben voor een nieuwsbericht, dan kunt u dit doorgeven aan redactie@platformmhe.nl